

Don Bosco 7 maart 2021 Derde zondag van de vasten: Wegwijzers

Ex. 20: 1-17 Joh. 2,13-25

Gegroet en gezegend

Gezegend dit uur en het licht ons gegeven.

Gezegend de woorden geladen met kracht.

Gezegend jij, mens hier naast mij

en alles wat ons bijeen brengt.

Gegroet en gezegend in naam van de Eeuwige: Vader, Zoon en heilige Geest.

We delen tien richtinggevende woorden ten leven.

Jezus jaagt geldwisselaars en kooplieden de tempel uit. Wil hij het oorspronkelijke elan herstellen en terug naar de tien richtingwijzers?

Kunnen deze woorden ook voor ons, in eigen land en in gemeenschappen wereldwijd, in Congo, Bolivia en Israël/Palestina de leidraad zijn voor een andere samenleving?

Openingsgebed

Vader van het leven,

U scheidt ruimte en geeft richting

met bevrijdende woorden in steen en in ons hart gebeiteld.

U kent onze zwakheid, hoe wij telkens opnieuw uw woord dreigen te vergeten.

Verzamel ons weer in de gemeenschap, die gebouwd is rond Jezus van Nazareth.

Een levend lichaam doorstroomd met zijn Geest elke dag opnieuw.

Het moge gebeuren! Amen.

Keer u om naar ons toe, keer ons toe naar elkaar

<https://www.muziekweb.nl/Link/DJX0933/Laat-mij-maar-zingen-Honderd-liederen-op-teksten-van-Huub-Oosterhuis?WorkID=U00001503082>

Lezing 1 Exodus 20: 1-17 uit "Bijbel in gewone taal"

Tien belangrijke regels

1 God gaf de Israëlieten de volgende belangrijke regels.

Hij zei: 2 'Ik ben de Heer, jullie God. Ik heb jullie uit Egypte weggehaald, en bevrijd uit de slavernij.

3 Vereer geen andere goden. Vereer alleen mij.

4 Maak geen beeld van een mens, of van een dier dat in de lucht, op het land of in het water leeft.

5 Je mag geen beelden vereren of ervoor knielen. Want ik, de Heer, ben jullie God. Ik wil niet dat jullie andere goden dienen.

Als iemand mij ontrouw is en andere goden gaat dienen, zal ik hem straffen. Dan straf ik hem en ook zijn nakomelingen, tot en met de vierde generatie.

6 Maar als iemand mij liefheeft en zich aan mijn regels houdt, zal ik goed voor hem zijn. Ik zal ook goed zijn voor zijn nakomelingen, zelfs voor de duizendste generatie.

7 Spreek mijn naam niet zomaar uit, zonder nadenken. Als iemand dat toch doet, zal ik hem straffen.

8 Vier de sabbat, want dat is een bijzondere dag. 9 Zes dagen mogen jullie werken en bezig zijn met alles wat je moet doen. 10 Maar de zevende dag is een dag die voor mij bestemd is. Dan mag je niet werken. Ook je zoon, je dochter, je slaaf en je slavin mogen niet werken. Je dieren mogen niet voor je werken. En ook de vreemdelingen die in jullie steden wonen, mogen niet werken. 11 Ik heb in zes dagen de hemel en de aarde gemaakt, en de zee met alles wat daar leeft. Maar ik rustte op de zevende dag. Daarom heb ik de zevende dag gezegend. Ik heb er een heilige dag van gemaakt.

12 Heb respect voor je vader en je moeder. Dan zul je lang leven in het land dat ik je zal geven.

13 Vermoord niemand.

14 Ga niet vreemd.

15 Steel niet.

16 Vertel bij de rechter geen leugens over iemand.

17 Verlang niet naar iets dat van een ander is. Blijf af van zijn huis, zijn vrouw, zijn slaaf of slavin, zijn koe of zijn ezel, en van al zijn bezit.'

Lied: Deze Woorden <https://www.youtube.com/watch?v=bOnIEY1r5M>

tekst: Huub Oosterhuis muziek: Tom Löwenthal

Deze woorden aan jou opgedragen
hier en heden prent ze in je hart,
berg ze in het binnenst van je ziel,
leer ze aan je kinderen.

Herhaal ze, thuis en onderweg, waar je ook bent
als je slapen gaat en als je opstaat
deze woorden aan jou toevertrouwd.

Bind ze als een teken aan je hand,
draag ze om je voorhoofd als een snoer
ter gedachtenis, vlak op je ogen.
Grif ze in de stijlen van je deur,
schrijf ze in de palmen van je hand.
Dat vermeerderen je levensdagen
en de jaren van je zoons en dochters.
Dat je bloeien zult en niet verwelken,
bomen aan de bron. Hoor Israël.

Voor wie meer wil weten over het lied: Link naar uitleg "2 of 3 bijeen"

<http://www.tweeofdriebijeen.nl/572-2/>

Lezing 2 Joh.2,13-25

- [13] Kort voor Pesach, het Joodse paasfeest, reisde Jezus naar Jeruzalem.
[14] Daar trof hij op het tempelplein de handelaars in runderen, schapen en duiven aan, en de geldwisselaars die daar altijd zaten.
[15] Hij maakte een zweep van touw en joeg ze allemaal de tempel uit, met hun schapen en runderen. Hij smeedt het geld van de wisselaars op de grond, gooide hun tafels omver
[16] en riep tegen de duivenverkopers: 'Weg ermee! Jullie maken een markt van het huis van mijn Vader!'
[17] Zijn leerlingen dachten aan wat er geschreven staat: 'De hartstocht voor uw huis zal mij verteren.'
[18] Maar de Joden vroegen: 'Met welk teken kunt u bewijzen dat u dit mag doen?'
[19] Jezus antwoordde hun: 'Breek deze tempel maar af, en ik zal hem in drie dagen weer opbouwen.'
[20] 'Zesenzeventig jaar heeft de bouw van deze tempel geduurd,' zeiden de Joden, 'en u wilt hem in drie dagen weer opbouwen?'
[21] Maar hij sprak over de tempel van zijn lichaam.
[22] Na zijn opstanding uit de dood herinnerden zijn leerlingen zich dat hij dit gezegd had, en zij geloofden de Schrift en alles wat Jezus gezegd had.
[23] Toen Jezus op Pesach in Jeruzalem was, kwamen veel mensen tot geloof in zijn naam, omdat ze de wondertekens zagen die hij deed.
[24] Maar Jezus had geen vertrouwen in hen, omdat hij hen allemaal kende,
[25] en niemand hoefde hem iets over de mens te vertellen, want hij wist zelf wat er in een mens omgaat.

Woordje

1. De Tien Woorden (Exodus 20,1-17) Jan De Roeck

'De 10 geboden' zoals wij ze soms noemen, zijn vaak herleid tot een rijmpje: 'Bovenal bemin één God, zweer niet ijdel, vloek noch spot...'.

Ik zou liever naar het oorspronkelijke terug willen en vooral de aanhef nemen die aangeeft hoe we het beter verstaan: 'Ik ben de Heer, uw God die u uit Egypte, uit de slavernij heeft bevrijd'. Voor de moderne mens die graag zelf beslist over alles klinkt ook dat niet goed. Hij interpreteert het al gauw alsof God boven hem staat en alles bepaalt.

Als we goed luisteren klinkt er iets helemaal anders: de god die zich hier presenteert is geen potentat naar wiens pijpen je moet dansen, maar het is een 'Bevrijder'! En... hoe bevrijdt hij? Niet met man en macht, met wapens, nee. Het is een weerloze stem, maar heel indringend.

Die Stem riep Mozes bij de braamstruik toen hij was weggevlucht uit Egypte na zijn impulsieve daad waarmee hij in ongenade was gevallen terwijl de situatie van zijn medebroeders en zusters in slavernij hem niet losliet. De stem 'roept', knaagt aan je geweten... Mozes wordt er door aangegrepen om terug te keren en iets te doen aan die ellende van zijn volk.

Hij wil hen graag zeggen in wiens naam hij komt maar de enige naam die hij krijgt is: 'Ik ben die Ik ben'. De stem belooft dat ze er is, er zal zijn, altijd weer. Een god die er zal zijn, als hij er moet zijn, daar kun je op vertrouwen!

Er leven tussen de volkeren allerlei goden maar voor hen en voor ons is er maar één die die naam verdient: de Stem die aan Mozes zijn tegenwoordigheid heeft beloofd. 'De Heer is onze god' is tegelijk een afzegging van de goden en de machten van deze wereld. Zij gelden niet langer voor dat volk in slavernij en ze gelden niet meer voor ons die in hun spoor gaan. Die goden en machten mogen nog zo talrijk zijn en ons in de greep houden, wij geloven er niet in! Het klinkt als een strijdkreet bij het begin van die tien woorden: 'Ik ben uw Bevrijder, hou je daar aan! Laat je niet terug tot slaaf maken'.

Hetgeen volgt is de uitwerking daarvan: laat je niet inpalmen door de god van het geld, de god van het geweld, de machten die het voor het zeggen hebben in deze wereld, die angst zaaien en mensen klein houden.

Die roepende stem heeft een gemeenschap gesticht. Zij heeft dat samengeraapte zootje van nomaden gevormd tot een volk. De geboden en verboden zijn er enkel om die gemeenschap in stand te houden. Ze moeten telkens ook terug toegepast worden aan de veranderende omstandigheden. Het zijn richtingwijzers. Het begint met 'gij zult geen andere goden achterna lopen, gij zult uw God niet vastleggen in beelden, gij zult de naam van God niet gebruiken voor uw eigen belangen'. En dan in het midden: 'gij moet een rustdag hebben waar alles stil valt': de slavernij van wroeten en winst maken moet een halt toegeroepen worden. Dan volgt de verhouding tot uw medemens: eerbied voor wie ouder is, niet moorden en vernielen, de band met de ander niet vernietigen, niet stelen en anderen naar uw hand zetten enz... Want in het naakte gelaat van de arme, geringe, rechteloze en vernederde klinkt het absolute gezag door van diezelfde bevrijdende god: 'Eerbiedig mij! Heb mij lief! Doe mij zoals ge zelf in mijn plaats zou wensen dat u gedaan wordt. Laat mij niet vallen!'

2. We leggen dit verhaal op de situatie in Bolivia

De Boliviaanse boeren staan onmachtig tegenover de agro-industrie. Die wil het aantal gecultiveerde gewassen beperken en de kleine boeren productief afhankelijk maken van dit beperkte aanbod. Het is hen immers alleen om de winst te doen!

De weigering om te buigen voor die god van het geld bracht de organisatie Cenda (ondersteund door Broederlijk Delen) ertoe de boeren te organiseren om gemeenschapsregisters van hun zaaigoed op te stellen. Daarmee kan een veelheid van gewassen gegarandeerd worden en tegelijk geeft het de boeren hun autonomie terug. Ook de natuur is er mee gediend want diversiteit is het sleutelwoord voor een duurzame toekomst. Broederlijk delen draagt hiermee bij tot systeemverandering: we moeten een nieuwe richting uit met respect voor onze aarde.

3. Het evangelie waar Jezus de tempel opkuist, zet ons in dit perspectief. (info Bolivia Cenda) 'Toen het Paasfeest nabij was, ging Jezus op naar Jeruzalem' (Joh 2,13). Opgaan naar Jeruzalem voor het grote feest van Pasen ... het had in die tijd een grote betekenis voor de Joden. Iedereen gaat op weg, maakt zich op zijn paasbest op. Het herinnert ook aan die uittocht uit de slavernij: een bevrijdingsfeest.

Jezus is teleurgesteld over wat hij daar vindt: op het tempelplein staan handelaars met runderen, schapen en duiven en aan tafeltjes zitten geldwisselaars. Op zich niet zo verwonderlijk: er worden dieren geofferd in de tempel en Romeinse munten moeten omgewisseld worden voor geld dat niet met de uitbouter Rome te maken heeft.

Maar Jezus ziet het corrupte systeem erachter. De tempel is geworden tot een internationale bank, de beheerders zijn hogepriesters en opperpriesters die de macht centraliseren in hun families. Er is belangenvermenging.

De 'tien woorden' van de Wet, gegrift in steen, zijn aanvankelijk bewaard in een ark onder een tentzeil in de woestijn en worden later, met pracht en praal in een tempel ondergebracht. Daar begon al de verschuiving van het centraal gezag naar koningen en andere machthebbers. Waar was de geest van het begin? De aanwezigheid van die wenkende stem van God? Hadden profeten niet gewaarschuwd dat God walgt van brand en slachtoffers als het leven niet doordrongen is van die woorden? Als er geen gerechtigheid is en zorg voor de verdrukte mens?

Wanneer Jezus met een gesel die tempel schoonveegt, krijgt hij natuurlijk weerstand van het establishment: 'Hoe durft hij?' 'Waar haalt hij het gezag vandaan om zo op te treden?' Dan antwoordt hij met woorden die later in zijn proces zullen dienen om hem te veroordelen: 'Hij wou de tempel afbreken, onze heilige tradities vernietigen!'

De evangelist Johannes geeft een andere interpretatie: Jezus wil het oorspronkelijk elan herstellen. 'Jullie maken van het huis van mijn Vader een markthall!' De hartstocht voor Gods wet is zijn drijfveer. Met een verwijzing naar de heropbouw van een andere tempel die niet door mensenhanden is gemaakt: de tempel van Jezus' lichaam. Die tempel de levende gemeenschap waar Jezus aan bouwde.

4. En wij?

Ook wij keren ons tegen dit marktdenken en plaatsen weer de gemeenschap centraal. Het meest heilige dat ons is toevertrouwd... het kan uitgebuit worden voor winstbejag. De macht van instituten staat soms haaks op het evangelie van Jezus. De kerken die zich doorheen de eeuwen installeerden in grootse gebouwen en dicteren van bovenuit moeten van hun troon omlaag. De gemeenschap van Jezus, zijn lichaam met vele ledematen, moet weer centraal staan, gebouwd op de tien woorden die richtinggevend zijn.

De vastentijd is de uitgelezen tijd om daar weer werk van te maken.

Voorbeden

[Ubi caritas](#) Taizé

Waar er liefde is, ja daar is God.

Waar er liefde is, daar is God nabij.

Wij krijgen steeds opnieuw de tien woorden ten leven aangereikt.

Samen met Jezus' woord, wijzen zij ons de weg naar het volle leven.

Bidden wij om inzicht, zodat we de juiste richtingaanwijzers volgen.

Wij zijn op zoek naar een richtingwijzer voor ons leven, een referentiekader waaraan we ons handelen kunnen toetsen en dat ruimte geeft om in vrijheid te groeien.

We zijn op zoek naar een warme kerk die niet enkel een wijkplaats is, goed om samen te komen en tot rust, maar vooral een levende gemeenschap van mensen verbonden met God, verbonden met elkaar, dichtbij en veraf.

Wij zijn op zoek naar een hedendaagse invulling van de oude 'geboden'. Samen met CENDA uit Bolivia zoeken we wegwijzers naar een rechtvaardige samenleving die rekening houdt met de grenzen van onze aarde en niet buigt voor de god van het geld.

Een samenleving waar God woont in mensen, niet in stenen.

Bidden we om daadkracht en positieve motivatie om vanuit stilte en bezinning te werken aan structurele veranderingen, zodat een betere samenleving werkelijkheid wordt.

Gebed over de gaven

God, U geeft ons tien woorden om van te leven.

Samen met brood en wijn

leggen wij ook een wegwijzer neer.

Teken van onze goede wil

ons oprecht zoeken om de juiste richting te kiezen,

ons oprecht streven naar een rechtvaardige samenleving

waar U God, in mensen woont.

Hier en ook bij onze partners in Bolivia en wereldwijd.

Vandaag en veertig dagen lang. Amen.

Bezinning

De tempel was het centrum van economische, politieke en religieuze macht geworden.

De tien woorden in de ark waren verstomd, versteend.

Geen leven meer voor het volk.

Toch is een andere samenleving mogelijk waarin mensen dienaar worden van elkaar

als ze luisteren naar de tien woorden die richting geven aan hun leven.

Voor Jezus woont God niet langer in stenen,

maar in iedere mens die de weg gaat van dood naar leven.

Deze gemeenschap van mensen in Noord én Zuid, vormt het lichaam van Jezus:
de nieuwe tempel.

God dienen

is samen de weg van bevrijding gaan,

is opstaan uit elke situatie van angst en benauwenis om in vrijheid open te bloeien.

Dit doet CENDA concreet voor de inheemse boeren in Bolivia.

Zij garandeert een diversiteit aan gewassen en beschermt zo hun autonomie.

[Info over CENDA Bolivia](#)

Filmpje over [aardappelzaadregister in Bolivia](#): Je vindt het filmpje achteraan in deze opname
doorspoelen naar 1u22min

Christelijk volkslied uit Bolivia: Uit Medemens, Kerk in Actie ,Utrecht

God laat zich zien

In het gelaat van elke uitgebuite boer

in het gelaat van elke jonge werkeloze

in het gelaat van elk hongerig kind

in het gelaat van elke onderbetaalde mijnwerker

in het gelaat van elke ontslagen arbeider in het gelaat van

elke weggedrukte indio

in elk gelaat is God méér aanwezig dan in een kerkgebouw van baksteen.

Een klap in het gelaat van een uitgebuite boer

in het gelaat van de jonge werkeloze

in het gelaat van het hongerige kind

in het gelaat van de onderbetaalde mijnwerker

in het gelaat van de ontslagen arbeider

in het gelaat van de weggedrukte indio

is een klap in het gelaat van de Heer.

Zegen

Mogen wij voor elkaar een zegen zijn, bij alles wat ons te doen staat, alles wat we beleven
mogen, bij alles wat ons overkomt.

Mogen wij voor elkaar een zegen zijn, in het leven dat we delen, zo kwetsbaar als het is.

Dan zal de Eeuwige ons aanraken en zegenen in zijn naam, de naam van de vader, de zoon en
de heilige geest. Amen.

Zendingslied

Het woord van God, tot hertoe doorverteld

Het woord van God, tot hertoe doorverteld,

is niet te hoog of veel te ver gegrepen.

Het is niet door een vreemde opgesteld,

die ons met wet en orde af wil schepen.

Het komt van iemand die ons kent en telt,

een God die ons uit nood en dood wil slepen.

Met opmerkingen [1]:

Met opmerkingen [2]:

Hij wil dat wij elkaar tot leven zijn,
de aarde maken tot het land van allen.
Hij roept ons weg uit elke doodswaestijn,
daar waar uit haat en hebzucht lijken vallen.
Hij hoopt dat wij toch ooit zijn schepping zijn
en niet zijn vreugde om de mens vergallen.

(T.: Jan van Opbergen / M.: 'Zo vriendelijk en veilig' ZJ 530)

Mededelingen

We kunnen elkaar bemoedigen door het antwoord te delen op de vraag die we deze week meegeven: **Wie of wat is voor jou een wegwijzer?**

Teksten mag je sturen naar Jef Wauters: info@ademtocht.be of naar Lieve of Ingrid

Neem een kijkje op de website om te zien wat onze tochtgenoten willen delen.

Dag tegen racisme zondag 21 maart

Vanuit Don Bosco willen we een delegatie van 3-4 personen sturen naar het Ladeuzeplein of H.Hooverplein, tussen 15 en 16u.

Wie graag wil deelnemen geeft een seintje aan majo.werrebrouck@kuleuven.net

Meer uitleg over de actie vind je in de bijlage

In 1989 voerde **Broederlijk Delen** de campagne 'Ontwikkeling tegen welke prijs?'.

Onze partnerorganisaties – boeren, inheemse volkeren, vissers, vrouwen - wezen op het grove onrecht aangericht door de verloedering van hun milieu. Met scherpe analyses en getuigenissen maakten ze duidelijk dat gezond water, bos en grond basisbehoeftes zijn voor een waardig leven.

Broederlijk Delen was de eerste grote NGO in Vlaanderen die de band tussen milieu en ontwikkeling op het publieke forum bracht.

Samen met milieuorganisaties deden we mee aan de internationale campagne 'Red het Regenwoud' en zamelden niet minder dan 600.000 handtekeningen in.

Broederlijk Delen heeft met die campagne een steen verlegd in het groeiend maatschappelijk bewustzijn rond ontbossing, biodiversiteit en klimaat.'

(Uit een getuigenis van Dirk Willems, oud-medewerker van Broederlijk Delen)